

Mai més!

Butlletí d'informació i comunicació de l'**Amical de Mauthausen**
i altres camps de concentració nazis

Sumari

- 1 Felicitació de festes.
- 2 A tots els ajuntaments.
- 2 Un projecte per a la memòria.
- 2 Agraïments.
- 3 Continuem endavant amb el butlletí.
- 3 Exposició Museu d'Història de Catalunya-Amical Mauthausen
- 3 A la memòria dels exdeportats, socis de l'Amical i lluitadors antifeixistes.
- 4 Informació de les delegacions.

EDITA:
Amical de Mauthausen i altres camps de concentració nazis.
Aragó, 312 , àtic 3 - 08009 Barcelona
Tel. 93 488 10 68 - Fax 93 487 20 26

REDACCIÓ: Rosa Toran

SERVEIS EDITORIALS:
J.J.Gràfics
Tel. 93 555 43 18 - 08328 Alella

© de l'editor, Barcelona 2000

S'autoritza la reproducció de fragments citant la procedència.

Els que viviu segurs
A les vostres cases escalfades
Els que trobeu en tornar al vespre
El sopar calent i cares amigues:
Considereu si això és un home,
Qui treballa en el fang
Qui no coneix la pau
Qui lluita per un tros de pa
Qui mor per un sí o per un no.
Considereu si això és una dona,
Sense cabells i sense nom
Sense forces per recordar
Els ulls buits i el ventre fred
Com una granota a l'hivern.

Penseu que això ha passat:
Us confio aquestes paraules.
Graveu-les al vostre cor
Quan sigueu a casa o aneu pel carrer,
Quan us fiquen al llit o us lleueu;
Repetiu-les als vostres infants.
O que se us ensorri la casa,
La malaltia us impossibiliti,
Els vostres fills us girin la cara.

L'any 1947, Primo Levi va testimoniar en Si això és un home la vida i la mort al camp d'Auschwitz, on va ser deportat el 1943 per la seva lluita a la resistència antifeixista italiana. Les seves profundes reflexions anaren acompanyades del seu compromís responsable a favor de la memòria i en contra de l'oblit al llarg de tota la seva vida, a través de llibres i especialment en la seva tasca entre els estudiants italians.

L'Amical de Mauthausen es fa ressò de les paraules emocionades d'aquests versos, perquè hem gravat als nostres cors tot el que va succeir i perquè no pararem de repetir-ho als nostres infants.

Els nostres millors desitjos per al
Nou Any a tots els socis i a totes les
persones que estimen la llibertat.

A TOTS ELS AJUNTAMENTS

Tal com deia la nostra benlloguda i malaurada Montserrat Roig en el seu llibre Els catalans als camps nazis: "No hi ha poble a Catalunya que no tingui el seu mort a Mauthausen". És per això i perquè de tot arreu ens arriben veus dels amics aconsellant-nos que busquem la forma de perpetuar la memòria històrica dels nostres pares, germans i companys exterminats en aquest i altres camps de l'Europa hitleriana, que l'Amical es dirigeix a tots els ajuntaments a fi d'ajudar-nos en aquesta noble tasca.

La nostra Amical gaudeix d'un prestigi ben merescut des de fa anys, per la seva tasca en instituts i universitats, en forma de conferències o col·loquis, en els quals s'explica la història del nostre país, les causes de la guerra i la derrota... als joves del segle XXI; tasca que ha estat recompensada amb la concessió de la Creu de Sant Jordi per la Generalitat i la Medalla d'Honor de la ciutat de Barcelona.

Tenim un magnífic exemple a seguir, el de l'IES de Santa Perpètua de Mogoda, el professorat del qual, d'acord amb l'Ajuntament, varen donar el nom de dos deportats del poble morts a Mauthausen, a un dels instituts, denominat ara "Forns i Ninou". Aquesta iniciativa és una forma molt adient de perpetuar la memòria dels que varen donar-ho tot en defensa de les Llibertats, de la República i del seu govern legal, ja que cada estudiant que passi per centres amb noms de deportats, demanarà el seu significat i s'adonarà de la trajectòria d'homes i dones que van morir lluny de la seva terra en defensa dels ideals democràtics.

També recordem que molts carrers de la nostra estimada Catalunya porten encara noms indignes del nostre pasat. No hauria d'haver cap poble o ciutat sense un centre d'ensenyament, una plaça o un carrer que recordés el nom d'aquests patriotes que ho van entregar tot pel país, inclús la seva vida. Seria bo també recordar als negacionistes o caps rapats que els catalans no tenim la memòria curta.

Josep Zamora Guiu

UN PROJECTE PER A LA MEMÒRIA

El gener de 1996 l'Amical de Mauthausen, en la persona de Josep Zamora, va visitar l'IES F. Ferrer i Guàrdia de Sant Joan Despí. D'aquella data en conservem una memòria vivíssima perquè els nois i noies assistents la van viure amb una intensitat i emoció desconegudes. D'aquella trobada va sorgir un lligam personal i institucional que no hem deixat fins el dia d'avui i que amb el temps ha tingut els seus fruits.

Efectivament el curs 1998-99 endegàvem un projecte, que clourem enguany, de la Unió Europea -Projecte Comenius- que vam anomenar Feixisme, exili i resistència. No vam trigar gaire a trobar professorat que volgués participar en el projecte i ben aviat ens vam trobar 5 instituts de 5 països diferents:

França, Anglaterra, Alemanya, Itàlia i Espanya. La vella Europa saltava fronteres i s'unia en un projecte ambiciós: fer arribar la memòria d'un temps pretèrit -i a vegades arraconat- als nois i noies d'aquells instituts.

Molt aviat ens vam posar en marxa i per les aules van anar desfilar figures literàries i històriques d'aquells temps. Les persones corrents van arribar de la mà de la dramàtica guerra civil espanyola, de la solidaritat internacional que va generar, de l'esgarrifança dels camps de concentració i de l'heroïtat dels qui s'hi

van oposar. Tot això anava obrint-se pas en els cors dels joves que assistien a classe. Hi havia, però, la necessitat d'intercanviar experiències, de relacionar-se directament. El maig de 1999 vam fer una trobada a Barcelona, estàvem en plena guerra de Kosovo i joves que parlaven diverses llengües van escriure la seva ràbia en un gran mural. Allí vam fer una promesa: l'any vinent a Mauthausen!

Efectivament el 29 març de 2000, 100 joves vinguts des de 5 punts de la geografia europea passejaven pel camp de concentració de Mauthausen contenint

Un moment de l'homenaje a les víctimes del feixisme. Mauthausen, 29 de maig de 2000

l'alè. Es van fer presents tantes emocions que només el silenci i el recolliment absoluts en podien ser expressió. Poemes, clavells i 5 roses vermelles van quedar damunt la

pedra solitària al bell mig de l'esplanada central de Mauthausen. El fred de rostres i mans deixava pas al crit unànim: mai més!

No voldria acabar aquestes línies sense un reconeixement explícit dels joves que ens van inspirar. Uns joves que ultrapassen els 80 anys i que avui són mirall i exemple dels nois i noies que viuran plenament el segle XXI. A tots ells i elles la nostra gratitud.

Elionor Sellés i Vidal
IES Francesc Ferrer i Guàrdia

AJUTS AL BUTLLETÍ

Agraïm els ajuts rebuts per a l'edició del butlletí i la seva tramesa:

- Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet 20.000 pts.
- Grup Municipal "Iniciativa per Catalunya-Verds" del Masnou..... 150.000 pts.
- "Edicions 62" (anunci) 20.000 pts.
- J.J. Gràfics (disseny i maquetació) 150.000 pts.
- Gráficas Fernando (impressió) 27.450 pts.
- PACMER (fotolits)

INFORMACIÓ DE L'AMICAL

CONTINUEM ENDAVANT AMB EL BUTLLETÍ

Després de la sortida a la llum del número 0 del nostre butlletí, que ha estat rebut positivament, seguim amb la il·lusió de continuar amb aquesta tasca de informació i comunicació a tots els nostres socis i sòcies, així com a altres col·lectius, ajuntaments, centres de recursos... i particularment centres d'ensenyament, convençuts que els objectius de lluitar per la dignitat de les víctimes del nazifeixisme i de denunciar qualsevol rebrot del nazisme són una contribució a la democràcia i a la llibertat.

El butlletí té una tirada de 2000 exemplars (1000 en català i 1000 en castellà) i es reparteix gratuïtament; part dels costos d'edició i tramesa s'han pogut cobrir gràcies a col·laboracions desinteressades, però confiem que la seva divulgació contribueixi a augmentar el nombre de socis i de patrocinadors i també de col·laboradors per enriquir el

butlletí amb continguts interessants. Demanem idees, col·laboracions i suport a les delegacions de l'Amical, a tots els socis i sòcies i a totes les persones que consideren, sens dubte, important la nostra petita contribució a la tasca que hem posat en marxa.

Per tal de donar publicitat al butlletí s'organitzaren dos actes el dia 25 d'octubre. A les 11h tingué lloc una roda de premsa al Col·legi de Periodistes de Barcelona, en la qual, a més d'explicar el caràcter i les finalitats del butlletí, s'informà de l'estat en què es troba el tema de les indemnitzacions als

supervivents dels camps i llurs vídues.

A la nit, una trentena de persones es trobaren a un sopar al qual assistiren alguns membres del Comitè d'Honor, entre els quals es comptava l'actual Consellera d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, Sra. Carme-Laura Gil, la Junta de l'Amical i altres col·laboradors. A l'acte, els assistents, a més de manifestar la voluntat de seguir treballant per l'Amical, debateren algunes qüestions, com la necessitat de rebre més suport econòmic de les institucions, ja que les quotes dels socis són del tot insuficients per mantenir la vida de l'associació, i la continuïtat de l'Amical en el futur, tema que ha de ser abordat amb imaginació i amb suports externs.

EXPOSICIÓ MUSEU D'HISTÒRIA DE CATALUNYA-AMICAL MAUTHAUSEN

L'exposició que s'organitza amb la col·laboració del Museu d'Història de Catalunya s'inaugurarà el dia 18 de desembre a les 7 de la tarda al propi museu, acte en el qual se signarà també el conveni sobre els fons dipositats en aquesta institució. Estarà exposada fins el 18 de març, data a partir de la qual quedarà a disposició de l'Amical.

A LA MEMÒRIA DELS EXDEPORTATS, SOCIS DE L'AMICAL I LLUITADORS ANTIFEIXISTES

Violeta Friedman, nascuda l'any 1930 a Transilvània, va ser capturada pels nazis i tancada amb tota la seva família a Auschwitz, d'on solament sobrevisqueren la seva germana Eva i ella, afectada d'una tuberculosi òssia. Després de residir a Canadà i Veneçuela, s'instal·là a Madrid,

on endegà una activa lluita per donar a conèixer l'holocaust, denunciar la presència d'exnazis a Espanya, el rebrot del neonazisme i les falsedats dels negacionistes. El desencadenant de la seva campanya van ser les manifestacions l'any 1975, de l'excav de les SS a Bèlgica, Lleó Degrelle a una entrevista a la revista "Tiempo" i a TV, en les quals posava en dubte l'extermini dels jueus i afirmava "Sólo me arrepiento de que Hitler haya perdido la guerra". Degrelle, afincat luxosament des de 1945 a Espanya, estava protegit de les peticions

d'extradició per la nacionalitat espanyola concedida per Franco i gaudia d'enorme crèdit entre els ambients del franquisme, cosa que li va permetre un paper de difusió de l'ideari nazi. Violeta inicià una llarga batalla judicial contra ell que no va acabar fins l'any 1991 en què el Tribunal Constitucional condemnava les manifestacions de caràcter racista o xenòfob. L'any 1995 va rebre un guardó de la Federació de Dones Progressistes. La seva mort es va produir l'octubre del 2000.

Jacint Carrió Vilaseca, mort el 31 d'octubre del 2000, als 84 anys, va ser un dels pocs supervivents del

conjunt de manresans que van anar a raure als camps nazis, dels quals en moriren 13. Després de la derrota de 1939 passà a França, on des dels camps de refugiats s'integrà a una CTE

(Companyia de Treballadors Estrangers) que va ser feta presonera pels alemanys i enviada a Mauthausen el 1940, camp on va patir tot tipus de penalitats fins a l'alliberament del 5 de maig de 1945. Instal·lat a França fins l'any 1949, retornà a Manresa, on la vida no li va ser fàcil a causa de les pressions policials. Va impulsar en la clandestinitat la fundació de l'Amical de Mauthausen l'any 1962 i va reanudar l'activitat política, primer des d'ERC i més endavant des del Partit dels Socialistes de Catalunya, a partir del qual ocupà una regidoria del consistori manresà entre 1995 i 1999. Properament es publicaran les seves memòries.

Josep Busquets Mestres. La seva mort es produí a Esterrí d'Àneu als 86 anys, el passat mes de febrer. Va ser deportat als 20 anys a Mauthausen després d'haver estat detingut a França pels nazis el 1941.

Salvador Grau Mora. Soci d'Honor de l'Amical, va morir el 29 de juny. Grau Mora va ser fundador d'ERC i delegat de Propaganda de la Generalitat republicana durant la presidència de Lluís Companys.

Informació de les delegacions

Astúries

L'activitat dels companys i companyes d'aquesta delegació continua dedicada sobretot a la divulgació en centres educatius, on Angelita Cuadrado, Galo Ramos i Cortés fan xerrades, amb la projecció del documental "Nit i Boira".

Cal destacar també el reportatge aparegut al diari "La Nueva España", en el qual l'exdeportat a Mauthausen Galo Ramos Barril, a més de recordar la tragèdia dels republicans als camps, denuncia l'actitud poc decidida del govern espanyol en la seva defensa i la tardança i misèria de les actuals compensacions econòmiques d'Alemanya i Àustria per les víctimes.

Andalusia

Amb la col.laboració dels nostres socis Antonio Muñoz Zamora i Joaquín Masegosa Garcia s'ha realitzat un acte esplèndid i exemplar a la ciutat d'Almeria. L'institut d'ensenyament mitjà "Sol de Portocarrero" va dedicar l'obertura del curs acadèmic 2000-2001, sota el títol "Un grito a la memoria", a homenatjar els 189 almeriencs internats als camps nazis, dels quals en moriren 142. Amb una nodrida representació del món cultural i acadèmic, Muñoz Zamora explicà les experiències que serviren de reflexió per a tots els assistents que, a més, pogueren visitar l'exposició que s'havia instal.lat al propi centre. La iniciativa pren especial interès en la mesura que l'alumnat de l'institut ha tingut l'oportunitat de conèixer, a través de l'exposició i els materials preparats pel professorat del centre, un període cabdal de la nostra història i de reflexionar sobre l'abast i malignitat del règim nazi.

Tallar per la línia de punts o fotocopiar i enviar a l'Amical.

BUTLLETÍ D'AFILIACIÓ A L'AMICAL

Nom (i/o entitat)	Cognoms		
D.N.I.	Data naixement	Domicili	
Codi postal	Població	Tel.	Professió
☐ Deportat/da	Quota anual: 3.000 ptes.		
☐ Familiar			
☐ Col.laborador/a			

DADES DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Caixa o Banc	Agència nº	Domicili
Codi postal	Població	Llibreta / c/c nº <input type="text"/>
Signatura:		

Sr. Director: Us prego feu efectius els rebuts de l'Amical Mauthausen a càrrec de la meua llibreta o c/c.